

45281

Mesut DOĞAN
Ankara Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ömer Bolat** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **02.06.2026**

Mesut Doğan

Ankara Milletvekili

Türkiye'de son dönemde yaşanan ekonomik daralmanın ve piyasadaki durgunluğun en ağır yükünü esnaf ve KOBİ'lerimiz taşımaktadır. Maliyetlerin artması ve piyasadaki nakit akışının yavaşlamasıyla birlikte ticari tahsilat zinciri kırılmış, binlerce dürüst esnafımız çeklerini ödeyemez duruma gelmiştir.

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi verilerine göre karşılıksız çek nedeniyle hakkında yasal işlem başlatılan kişi sayısında endişe verici bir artış yaşanmaktadır.

5941 sayılı Çek Kanunu kapsamında verilen adli para cezaları, ekonomik acz içindeki esnaf tarafından ödenemediği için doğrudan hapis cezasına çevrilmektedir. Ortada organize bir dolandırıcılık veya kötü niyet değil, ağır ekonomik şartların oluşturduğu bir ticari çöküş bulunmaktadır. Borcunu ödemek için çalışması ve üretmesi gereken esnafın cezaevine gönderilmesi, hem alacaklının tahsilat imkanını tamamen ortadan kaldırmakta hem de binlerce aileyi ve işletmeyi yıkıma sürüklemektedir. Ekonomik suça ekonomik yaptırım ilkesinin işletilmesi ve esnafı cezalandıran değil, yaşıtan çözümlerin üretilmesi acil bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye genelinde 5941 sayılı Kanun kapsamında "karşılıksız çek" keşide ettiği gerekçesiyle hakkında yasal işlem başlatılan, adli para cezasına çarptırılan ve bu ceza hapis cezasına çevrilen kişi sayısı kaçtır?
2. Hakkında adli işlem başlatılan ve cezaevine giren/girme riski taşıyan kişilerin kaç tane ticari hayatında ilk defa karşılıksız çek davasına muhatap olmuştur?
3. Piyasada karşılıksız çek enflasyonu yaşanmasında, bankaların çek defteri tahsis ederken yeterli mali risk ve istihbarat değerlendirmesi yapmamasının payı değerlendirilmiş midir?

45281

Mesut DOĞAN
Ankara Milletvekili

4. Bu yükün tamamen esnafın omuzlarına ve ceza infaz kurumlarına yıkılmaması adına, bankaların çek yaprakları için ödemekle yükümlü oldukları yasal garanti tutarlarının günün ekonomik şartlarına göre artırılmasına yönelik bir mevzuat hazırlığı var mıdır?
5. Karşılıksız çek nedeniyle hakkında işlem başlatılan vatandaşlarımızın illere göre dağılımı nasıldır? Ticari daralmanın ve çek krizinin en yoğun yaşandığı ilk 5 ilimiz hangileridir?
6. Ekonomik krizin yıkıcı etkileri ve ticari tahsilat zincirindeki kırılmalar göz önüne alındığında, Bakanlığınızca yeni bir yasal düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?